N°. 182. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is ƒ 30 in het jaar; die van de Courant alleen ƒ 20 en die van het Bijblad alleen ƒ 15.

De prijs der advertentiën is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 3 AUGUSTUS.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

1 Mei 1859, n°. 57. WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het aan Ons ingediend request van commissarissen en directeuren der te Dordrecht gevestigde *Dordrechtsche Verzekering-maatschappij tegen zeegevaar*, daarbij overleggende het ontwerp eener acte van wijziging van de statuten dezer naamlooze vennootschap, waartoe door deelhebberen in hunne algemeene vergadering van 31 Maart jl. besloten is, en daarop Onze goedkeuring en bewilliging verzoekende;

Op de voordragt van Onzen Minister van Justitie, van den 30sten April jl., n°. 116, 2de afd.;

Gelet op de artikelen 36 tot en met 56 van het Wetboek van Koophandel, alsmede op de Koninklijke besluiten van den 16den Julij 1840, n°. 74, en den 14den Mei 1852, n°. 18, beide tot deze vennootschap betrekkelijk,

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onze bewilliging te verleenen tot het wijzigen van de statuten der *Dordrechtsche Verzekering-maatschappij tegen zeegevaar*, op den voet als bij het overgelegd ontwerp der notarieel te verlijden acte van wijziging is bepaald.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 1sten Mei 1859.

WILLEM.

De Minister van Justitie,
C. H. B. BOOT.

[*De bij dit besluit goedgekeurde acte wordt hierachter medegedeeld.*]

Bij besluit van 31 Julij 1859, n°. 54, heeft Zijne Majesteit goedgevonden te herbenoemen:

tot burgemeester der gemeente Sappemeer *H. B. Ter Spill*; en

tot burgemeester der gemeente Buurmalsen *W. E. van Dam van Isselt.*

Bij besluit van 31 Julij 1859, n°. 55, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot burgemeester der gemeente Vianen te benoemen mr. *H. W. Waardenburg*.

Bij besluit van den 31sten Julij jl., n°. 57, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. aan de nagemelde officieren bij de rustende schutterijen, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten:

in de provincie *Zuidholland:*

1ste district, 1ste bataillon, 5de compagnie, aan *P. Heynis*, als 2de luitenant;

in de provincie *Utrecht:*

2de bataillon, 3de compagnie, aan *B. Peelen*, als 2de luitenant;

2°. bij de rustende schutterijen te benoemen:

in de provincie *Zuidholland:*

1ste district, 1ste bataillon, 5de compagnie, tot 2den luitenant *A. Stam*, thans schutter;

in de provincie *Noordholland:*

5de bataillon, 3de compagnie, tot kapitein *N. A. van Leeuwen* jr., thans 1ste luitenant;

tot 1sten luitenant *F. H. van Bommel*, thans schutter;

tot 2de luitenants *Th. A. Engelbert van Bevervoorde* en *T. de Winter*, thans schutters.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De belanghebbenden bij de verzending van brieven met de Oost- en West-Indische brievenmalen worden op nieuw en met aandrang uitgenoodigd om zich bij voorkeur niet van lak maar van ouwels tot het verzegelen hunner brieven, welke voor evengemelde malen bestemd zijn, te bedienen, en tevens verzocht aan hunne correspondenten in Oost- en West-Indië denzelfden raad te geven; vermits de brieven die met lak gesloten zijn, zich ten gevolge der warmte van het klimaat, somwijlen gedurende de reis zoo zeer aan elkander vasthechten, dat het bij de aankomst onmogelijk is dezelve van een te scheiden, zonder de omslagen in meerdere of mindere mate te scheuren.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

RIJKSTELEGRAAF.

Blijkens mededeelingen van onderscheidene telegraafbesturen zijn de onderstaande kantoren geopend en voor de Nederlandsche kantoren tegen de daarbij vermelde prijzen per enkel berigt bereikbaar gesteld, als:

in Oostenrijk:

TE	Van Amsterdam, Assen, Deventer, 's Gravenhage, Kampen, Leiden, Meppel, Middelburg, Purmerend, Scheveningen, Vlaardingen, Zaandam en Zwolle.	Van Enkhuizen, Groningen, Haarlem, Hoorn en Wormerveer.	Van Harlingen, Leeuwarden en Sneek.	Van Hengelo, Nijmegen en Venlo.	Van Maastricht en Roermond.	Van de overige Nederlandsche kantoren.
	Gl.	Gl.	Gl.	Gl.	Gl.	Gl.
Bassano . . .	4.20	4.20	4.20	4.20	3.50	4.20
Gastein . . .	4.20	4.20	4.20	3.50	3.50	4.20
Landeck . . .	3.50	3.50	4.20	3.50	3.50	3.50
Nauders . . . / Prad	3.50	4.20	4.20	3.50	3.50	3.50
Monfalcone . . / *Villach* . . .	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20	4.20
in Pruissen:						
Saarlouis . . .	2.80	2.80	2.80	2.10	2.10	2.10

De kantoren *Bassano*, *Gastein*, *Nauders*, *Villach* en *Saarlouis* hebben beperkte dagdienst, dat te *Gastein* is daarenboven alleen gedurende den badtijd open, terwijl Prad en Monfalcone slechts voor het verkeer binnen het gebied der Duitsch-Oostenrijksche vereeniging bereikbaar gesteld zijn.

in Frankrijk:

in *Ambert* met beperkte dagdienst en met prijzen als naar *Aubanas*; en, gedurende den badtijd, te *Plombières* insgelijks met beperkte dagdienst, en voorloopig alléén over Belgie te bereiken, met prijzen als naar Alençon;

in Denemarken:

te Skodsborg, het zomerverblijf des Konings, met prijzen als naar Kopenhagen.

Het kantoor te *Reinhardsbrunn* is weder gedurende den zomer, met beperkte dagdienst geopend. Daarentegen is het Pruissische kantoor te *Fraulautern* en het Oostenrijksche spoorwegdiensttelegraafkantoor te Puszta-Peteri gesloten.

Te **Arad** en **Karlsburg** is nachtdienst en te Feldkirch gewone dagdienst ingevoerd.

Berigten naar den Däuholm bij Straalsund moeten door boden, tegen betaling van het gewone bodeloon van 1.40 gl., worden bezorgd.

Met den 10den Augustus aanstaande zijn de bepalingen der overeenkomst op den 30sten Junij 1858 te Brussel gesloten ook op het verkeer met Zweden van toepassing, behoudens de volgende uitzonderingen;

voor bezorging buiten de lijn per post, zoowel binnen Zweden als naar het buitenland, wordt 0.35 gl. betaald;

van bezorging per bode kan tot op den afstand van 1½ Zweedsche mijl, of 2¼ Duitsche mijl, worden gebruik gemaakt; bij grootere afstanden kunnen, behalve de post, ook estafetten worden gebezigd.

De kosten van bode bedragen 0.65 gl., die van estafetten 1 gl. per halve Zweedsche mijl of ¾ Duitsche mijl. Het kantoor van bestemming geeft ten spoedigste per telegraaf het bedrag der kosten op, die in beide gevallen zijn uitgeschoten.

Alleen de kantoren te **Helsingborg** en **Wenersborg** hebben nachtdienst. Nachtberigten voor de overige Zweedsche kantoren worden mitsdien alleen verzonden wanneer zij vóór het sluiten der dagdienst zijn aangekondigd; daarop is dan een verhoogd tarief van toepassing; het bedrag der seinkosten voor zulke berigten wordt telkenmale vóór ieder nachtberigt door het kantoor van bestemming medegedeeld.

De kosten van overseinen van een berigt van 1 tot 20 woorden bedragen te rekenen van **Helsingborg**:

voor *Alingsås*, *Amål*, *Atvidaborg*, *Borås*, Gothenburg, Grenna, Jönkoeping, Kalmar, Lidkoeping, Linkoeping, Mariestad, Motala, Oscarshamn, Skara, Uddewalla, *Ulricehamn*, Wadstena, **Wenersborg**, Westerwik en de Noorweegsche grens 2.10 gl.;

voor Carlshamn, Carlskrona, Christianstad, Sölvesborg, Trelleborg, Warberg, Wexiö en Ystad 1.40 gl.;
voor Engelholm, Halmstad, Landskrona, Land en Malmö 0.70 gl.;
voor Gefle, *Grisslehamn*, Hudikswall en Soederhamn 3.50 gl.;
voor Haparanda, Luleå, **Nedercalix**, Piteå, Raneå en Shellefteå 4.90 gl.,
voor Hernösand, Nordmaling, Oernsköldswik, Rathan (onlangs geopend), Sundswall en Umeå 4.20 gl., en voor Wisby (onlangs geopend) en de overige Zweedsche kantoren 2.80 gl.

Berigten naar Nora en Fahlun worden voorloopig volgens de oude bepalingen en tegen den prijs berekend van 5.25 gl., voor een berigt van 1 tot 25 woorden benevens 5 vrije adreswoorden, te rekenen van Hamburg; voor het kantoor **Helsingborg** wordt geene afzonderlijke Zweedsche taxe berekend.

De cursyf gedrukte kantoren hebben beperkte dagdienst en zijn dagelijks, behalve op Zondagen, van 9 tot 12 ure voor- en van 4 tot 7 ure namiddags open; het kantoor te *Grisslehamn* is daarenboven op feestdagen gesloten; de overige kantoren behalve **Helsingborg** en **Wenersborg**, hebben gewone dagdienst.

Zoowel op het verkeer met Denemarken, ook voor zooveel de doorzending van berigten betreft, als met Noorwegen, blijven de oude bepalingen van toepassing.

's Gravenhage, den 1sten Augustus 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Een dagblad hetwelk doorgaans beter dan andere onderrigt is aangaande hetgeen te Rome omgaat, *l' Univers*, behelst een schrijven van zijnen berigtgever te dier stede, waarin het volgende voorkomt: » De heer de Menneval, een adjudant van Keizer Napoleon, die te Rome gekomen was met eenen brief van Zijne Majesteit aan den Heiligen Vader, is den 24sten Julij weder vertrokken, het antwoord medenemende. Het ontzag voor Zijne Heiligheid verbiedt ons hem bepaalde bewoordingen toe te schrijven; het beste is met voegzame omzigtigheid te spreken. Maar wij meenen te mogen herhalen wat wij uit eene zeer goede bron vernomen hebben.

» Pius IX dankt den Keizer der Franschen voor de belangstelling waarvan de Heilige Stoel en de persoon van den Paus aanhoudend blijken van hem ontvangen. Hij ziet een uitwerksel van 's Keizers kinderlijke verknochtheid in het voorstel betrekkelijk het honoraire voorzitterschap van een Italiaansch eedgenootschap of verbond, en hij zou die betrekking niet kunnen afwijzen zonder nader onderrigt te zijn omtrent de verpligtingen welke daaruit zouden voortvloeijen, en omtrent de betrekkingen welke er tusschen hem en de onderscheiden vorsten van Italie zouden ontstaan. Wanneer hij daaromtrent zal ingelicht zijn, zal hij kunnen onderzoeken of het belang der Kerk hem vrijheid geeft om het voorstel aan te nemen. In dat geval zal de oprigting van het eedgenootschap en de aanvaarding van het honoraire voorzitterschap, gelijk van zelf spreekt, door het herstel van den vrede in Italie en van het pauselijke gezag in al de provincien van den Kerkelijken Staat voorafgegaan moeten worden."

— In Savoye openbaart zich thans weder hier en daar de wensch naar administratieve afscheiding dier landstreek van het overige des koningrijks. Bij sommigen paart zich daaraan de wensch naar vereeniging met Frankrijk; doch zoo ver willen de leiders der beweging, althans voor alsnog, niet gaan: dit blijkt uit de volgende verklaring, welke door een conservatief dagblad van Savoye openbaar gemaakt wordt.

» Het meerendeel van de afgevaardigden, die Savoye in het parlement vertegenwoordigen, zich vereenigd hebbende om over de belangen van hun land in de bedenkelijke omstandigheden van het oogenblik te raadplegen, is vooraf tot het besluit gekomen dat het thans geen tijd is om eenigen stap te doen betrekkelijk het politieke vraagstuk en het onderwerp der nationaliteit, waarvan de hoofden thans vol zijn.

» Zich alzoo willende houden binnen de grenzen van hetgeen thans kan worden bewerkt, zijn de afgevaardigden van Savoye overeen gekomen om, zoo lang de hun opgedragen lastgeving duurt, het gouvernement bekend te maken met de bijzondere behoeften voortvloeijende uit de geographische en eigenaardige gesteldheid van Savoye, uit zijne uitputting en zijnen wensch naar zelfbeheer, zullende zij vooral en met al hun vermogen trachten voor Savoye te bewerken dat de centralisatie in het bestuur opgeheven, de voor het leger en de schatkist te leveren bijdrage verminderd, ontheffing en vrijstelling van alle oorlogslasten verleend en alles in het werk gesteld worde wat tot ontwikkeling van den nationalen rijkdom in Savoye kan dienen."

Deze verklaring is onderteekend door den heer Costa de Beauregard en elf andere leden der Sardinische Kamer van Afgevaardigden.

De *Indipendente*, een ministerieel dagblad van Turyn, behelst in zijn nommer van 29 Julij het volgende berigt, uit hetwelk blijkt dat er in Savoye ook reeds van inlijving bij Frankrijk sprake is.

» Er is, naar men verneemt, in Savoye eene petitie of adres in omloop gebragt, waarin de afscheiding dier landstreek van het gebied des Konings en hare aanhechting aan Frankrijk gewenscht wordt; doch men heeft daarop niet veel onderteekeningen bekomen. Het gouvernement houdt het oog op die kunstenarijen, en het zal 's lands wetten en de integriteit des rijks doen eerbiedigen.

» Een brief uit Chambéry van 26 Julij gewaagt van bijeenkomsten waarin besloten is een adres aan Koning Victor Emanuel aan te bieden betrekkelijk het oude vraagstuk van Savoye's afscheiding van Piemont. Deze woelingen hebben eene zekere mate van spanning in de gemoederen te weeg gebragt."

— In een dagblad van Genua leest men het volgende berigt uit Modena: » Men heeft hier met zekerheid vernomen dat de uitgeweken Hertog van Modena, dien het niet aan geld ontbreekt, omstreeks zeven duizend huurlingen heeft aangeworven, welke hij het leger van Este noemt. Wanneer zij ons land mogten willen binnendringen, zullen wij hen weten af te weren, want wij hebben een leger van omstreeks dertig duizend man, uit Toscana, Parma en de Romagna overgekomen, alsmede onze gemobiliseerde burgerwacht."

— In de *Indépendance Belge* leest men het volgende schrijven uit Florence van 28 Julij jl., afkomstig van eenen liberaalgezinden en niet geheel onpartijdigen berigtgever.

» Het gerucht van de abdicatie van den Groothertog Leopold bevestigt zich, maar men heeft nog geenerlei officiele mededeeling dienaangaande. Het blijkt echter nu reeds, dat er tegen den overgang der kroon op zijnen zoon, den Aartshertog Ferdinand, groote en schier onoverkomelijke bezwaren bestaan. Hoe verder de tijding van de abdicatie zich onder het publiek verspreidt, des te meer blijken geeft het van weêrzin tegen elke herstelling van het gezag van het Huis van Lotharingen.

» Deze weêrzin komt reeds duidelijk aan het licht bij de aanstalten voor de verkiezingen tot zamenstelling eener vertegenwoordigende vergadering. Het gouvernement beijvert zich om alles weg te nemen waardoor de afloop der verkiezingen zou kunnen worden vertraagd, en de gansche bevolking van Toscana houdt zich daarmede bezig vol geestdrift doch tevens zonder de minste ongeregeldheid of storing der openbare orde, iets opmerkelijks voorzeker in een land hetwelk voor de eerste maal geroepen wordt om door algemeene verkiezingen zijnen wil te doen kennen. Een ieder begrijpt dat het nu om onafhankelijkheid en nationaal volksbestaan te doen is.

» Wat de uitslag der stemming zijn zal, laat zich nu reeds met zekerheid vooruitzien: de bevolking zal zich nagenoeg eenstemmig voor de uitsluiting van het Huis van Lotharingen en voor de aanhechting van Toscana aan een koningrijk van Opper-Italie verklaren.

» Opmerkelijk is het, dat de gemeenteraden, die zich schier zonder uitzondering tegen de herstelling van het gezag van den Groothertog en van diens geslacht verklaren, meerendeels nog dezelfde zijn als onder de groothertogelijke regering en alzoo door haar zijn benoemd, en dat mannen van de aanzienlijkste geslachten des lands, vroeger als warme aanhangers der dynastie bekend, thans bij de verkiezingen als candidaat optreden.

» Eenige bewegingen zonder beduidenis in zekere provincien daargelaten, kan men zeggen dat Toscana en inzonderheid Florence thans even rustig zijn als zij vroeger ooit zijn geweest.

» Het is zeker dat de heer Buoncompagni, de commissaris van Koning Victor Emanuel, ons gaat verlaten. Wanneer hij gedurende de verkiezingen hier te lande bleef, zou dit kunnen dienen als een voorwendsel om derzelver geldigheid en vrijheid in twijfel te trekken. In zijne plaats zal de heer Ricasoli, de bekwaamste en meest doortastende van onze tegenwoordige bewindslieden, de opperste leiding der openbare aangelegenheden op zich nemen."

— Ook te Bologna is de bevolking van regeringswege opgeroepen om haren wensch omtrent het haar te geven bestuur regelmatig te doen kennen. De daartoe strekkende oproeping bevat de volgende zinsneden: » Een volk mag zijnen wensch omtrent de regeling zijner algemeene aangelegenheden uitspreken; dat is het natuurlijkste regt van ieder volk; het is door den Keizer der Franschen plegtig en ten aanhooren der wereld verkondigd als de ware grondslag van het staatsregt. De geschiedenis der Donau-Vorstendommen heeft ons dezer dagen geleerd dat in de raadsvergaderingen van de magtigen der aarde voortaan ook naar de weigerende stem der volken geluisterd wordt."

— Een van de voornaamste dagbladen van Weenen, de *Presse*, zegt: » De dagbladen hebben gehandeld over de vraag of een deel der Oostenrijksche staatsschuld op Lombardye zou overgaan; en zeer verschillende gevoelens zijn daarover voorgedragen. Wij ontvangen thans officiele inlichtingen dienaangaande. Het kan, zegt die mededeeling, voor zeker gehouden worden dat behalve de gewestelijke schuld van Lombardye een evenredig deel van de algemeene schuld der Oostenrijksche monarchie op Sardinie zal overgaan. Dit is een van de te Villafranca vastgestelde punten; de nadere bepalingen dienaangaande zullen door de te Zürich te houden conferentie gemaakt moeten worden."

FRANKRIJK.

De officiele *Moniteur* berigt dat omstreeks tachtig duizend man troepen, uit Italie terugkomende, nabij Parijs gelegerd zullen worden en den 14 dezer, daags vóór het nationale feest der verjaring van den geboortedag van Keizer Napoleon I, de hoofdstad zullen binnen trekken.

— Het Fransche gouvernement heeft ter bevordering van 's lands weerbaarheid besloten, alle op de Fransche noord- en westkust liggende en aan Frankrijk behoorende eilanden en eilandjes door middel van telegraaphdraden met de Fransche kust te verbinden. Volgens berigt uit Cherbourg van 24 Julij is men dien dag aldaar begonnen dat plan uit te voeren, en is het eilandje Pelée met de vestingwerken van die stad in verbinding gebragt.

— Men heeft gezegd dat het Fransche gouvernement dezer dagen overgegaan was tot opheffing van het verbod om de opera *Charles VI*, welke eenen vijandigen geest jegens Engeland ademt, ten tooneele te voeren. De Parijsche *Constitutionnel* wederspreekt dat berigt, en zegt dat het nooit, in de departementen even min als te Parijs, verboden is geweest dat tooneelstuk te spelen.

DUITSCHLAND.

Z. K. H. de Prins Regent van Pruissen is den 1sten dezer te Keulen aangekomen en heeft terstond daarop over de nabij Keulen verzamelde troepen, bestaande uit 3 regementen infanterie, een regement huzaren en eene batterij artillerie, wapenschouwing gehouden. Des avonds is Z. K. H. van Keulen naar Ems vertrokken.

Door de Pruissische regering is bekend gemaakt dat, ten gevolge van de demobilisatie van het mobiel verklaarde gedeelte des legers, de in April jl. uitgevaardigde verordening betrekkelijk het niet verleenen van buitenlandsche passen en verloven voor den geheelen omvang der monarchie weder buiten werking gesteld is.

ENGELAND.

Onder de Europesche krijgsmagt in Indie is eenigen tijd geleden misnoegen ontstaan: de soldaten, welke vroeger in het leger der Oost-Indische Compagnie dienst genomen hadden, vermeenden dat zij, toen de Compagnie opgeheven werd en haar gezag op de Britsche kroon overging, van de aangegane verbindtenis ontheven waren en dus, in de dienst der Koningin overgaande, aanspraak op nieuw handgeld hadden, terwijl de Britsche overheid beweerde dat het Indische leger onder eenen anderen naam hetzelfde bleef.

Volgens berigten uit Bombay van 5 Julij, bij de Londensche *Times* ontvangen, heeft de Indische regering bij nadere overweging de vordering der soldaten althans gedeeltelijk gegrond bevonden en aan alle officieren en soldaten, welke door de Compagnie waren aangeworven, vrijheid gegeven om de dienst te verlaten, maar is hierdoor de ontevredenheid

der Europesche troepen nog vergroot en op sommige plaatsen tot openlijken opstand overgeslagen.

BELGIE.

De voordragt der regering tot versterking van Antwerpen is in de afdeelingen der Belgische Kamer van Vertegenwoordigers behandeld; het voorloopig onderzoek is afgeloopen, maar deszelfs uitslag laat het nog geheel onzeker, of de voordragt door de Kamer zal worden aangenomen. Immers vier en twintig leden hebben zich in de afdeelingen daarvoor en zes er tegen verklaard, maar een en veertig hebben zich buiten stemming gehouden. Het oordeel der Kamer zal alzoo, naar het schijnt, van nadere inlichtingen, door de regering te geven, grootendeels afhangen.

NASCHRIFT.

BERN, 1 Augustus. Ook van de zijde der Oostenrijksche regering is thans aan den Bondsraad berigt, dat Oostenrijk en Frankrijk hunne keus op Zurich gevestigd hebben, als plaats waar de vredesonderhandelingen gevoerd zullen worden.

De Keizerin-weduwe van Rusland wordt omstreeks de helft dezer maand te Interlaken verwacht, om er gedurende veertien dagen verblijf te houden.

TURYN, 2 Augustus. Het corps van den Prins Napoleon blijft voorloopig in Lombardye staan om er, in geval zulks noodig mogt wezen, de rust te handhaven. Of een gelijke maatregel ten aanzien der hertogdommen zal worden genomen, is niet zeker.

LONDEN, 2 Augustus. In de zitting van het Lagerhuis van gisteren heeft de minister voor de Indische zaken, de heer Wood, den staat der geldmiddelen van Indie uiteen gezet en eene voordragt dienaangaande gedaan. Naar zijne berekening zou het tekort der Indische schatkist over dit jaar te zamen niet minder dan 12½ millioen ponden sterling bedragen, van welk bedrag door de onlangs in Engeland aangegane geldleening nagenoeg twee derde gedeelten, of 7½ millioen, gedekt was, zoodat er nog eene som van 5 millioen te vinden bleef, waartoe geen ander middel bestond dan eene nieuwe geldleening in Engeland.

In het algemeen verklaarde de minister, dat de Indische finantien in eenen slechten staat waren, en dat er, het gunstigste geval genomen, in ieder van de eerstvolgende drie jaren eene geldleening van omstreeks vijf millioen ponden sterling voor de Indische schatkist noodig zou zijn.

Het voorstel der regering om eene nieuwe geldleening voor Indie in Engeland aan te gaan gaf aan een aantal sprekers aanleiding om aanmerkingen te maken, maar vond geene tegenkanting.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'sGRAVENHAGE, *den 2den Augustus* 1859.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

Julij en Augustus.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren gewassen.	In 24 uren gevallen.
1	BOVEN-RHIJN.	*Keulen*,	+ 38.10	+ 2.25	8 ure	"	0.03
1	WAAL.	*Nijmegen*,	+ 8.31	+ 2.09	8 "	0.05	"
1	NEDER-RHIJN.	*Arnhem*,	+ 8.31	+ 1.40	8 "	0.05	"
1	GELDERSCHE IJSSEL.	*Westervoort*,	+ 8.83	+ 1.46	8 "	0.04	"
31		*Maastricht*, (brug)	+ 42.39	+ 0.19	8 "	0.01	"
31	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 41.56	"	8 "	"	0.03
1		*Grave*	+ 5.15	+ 0.30	8 "	"	0.02
1	NIEUWE MAAS	*Brielle* H. W.	+ 1.00	"	4 u. 30 m.	0.52	"
		Brielle L. W.	− 0.34	"	12 u. 45 m.	0.47	"

De *Javasche Courant* van 25 Mei geeft het volgende berigt:

Soerakarta. — Op den 9den Mei jl. zijn aan de overvaart der Benawang te Modjo, op een paal afstand van de hoofdplaats, zeven vrouwen verdronken. Dit ongeval moet daaraan worden toegeschreven, dat het vaartuig, waarmede deze vrouwen de rivier wilden oversteken, door een veel te groot aantal personen bezet was, en zij bij het ontwaren dat het vaartuig begon te zinken, over boord sprongen, in de meening, dat bij den waterstand daar ter plaatse van slechts ongeveer vier voeten geen gevaar daaraan verbonden was. De resident heeft in dit voorval aanleiding gevonden, om zoowel aan den rijksbestierder, als aan den pangeran Mangkoe Negoro in overweging te geven, om aan de overvaarten binnen hun gebied zoodanige maatregelen te nemen als strekken kunnen om voor den vervolge het bovenmatig beladen der vaartuigen, daarbij in gebruik, te voorkomen.

Aan de *Javasche Courant* van 28 Mei jl. ontleenen wij het navolgende:

BATAVIA. — Den 12den April jl. hield de maatschappij tot bevordering van mijn-ontginningen in Nederlandsch Indie eene algemeene vergadering, waarin de directie verslag deed van den vooruitgang der onderneming dezer maatschappij, namelijk der mijn Julia Hermina te Kalangan. Wij ontleenen het volgende aan dat verslag, hetwelk dezer dagen in druk onder de deelhebbers aan de maatschappij is verspreid en gunstige resultaten doet verwachten, welke echter door de onlangs plaats gehad hebbende moordtooneelen op het etablissement dezer maatschappij waarschijnlijk vooreerst niet zullen verkregen worden.

Hoofdput. Deze had op den 31sten December 1857 eene diepte bereikt van 27.60 Ned. el. In den loop van 1858 werd die put tot op 45 Ned. el afgewerkt, met dit gelukkig en belangrijk resultaat, dat op die diepte de verwachte koollaag van 1.50 Ned. el in den nacht van 28 op 29 December werd bereikt en onder ultimo December geheel open lag.

Het jaar 1858 sloot dus met een voor de onderneming hoogst belangrijk feit, dat zelfs in die landen, waar het mijnwezen op een hoogen trap van volmaaktheid staat, immer wordt beschouwd als eene merkwaardige en voor de toekomst van elke ontginning hoogst belangrijke overwinning op de tallooze moeijelijkheden, waarmede werken van dien aard gepaard gaan.

De hoofdput der mijn „Julia Hermina" kan voorzeker in geen vergelijk komen met een aantal mijnputten in Engeland en elders in Europa, waar kolenlagen en delfstoffen tot meer dan 20 malen van zijne diepte zijn opgespoord; doch niemand zal kunnen ontkennen, dat zich hier bezwaren en moeijelijkheden moesten voordoen, die men zich niet kan voorstellen in die landstreken, waar alle mogelijke hulpmiddelen voorhanden zijn.

Had men in den beginne, doch gelukkig slechts kort, te kampen met het bijgeloof der inlandsche werklieden, grooter en voortdurender was de strijd tegen het water, dat van alle kanten indrong en met de gebrekkige pomp noode kon worden geweerd. Veilig kan gezegd worden, dat sedert zijne eerste verschijning in den hoofdput geen half uur voorbijging, zonder dat men verpligt was het water hetzij door de pomp, hetzij door middel van tonnen, op te brengen, en meestal werden deze beide middelen te gelijk aangewend.

De toevloed is thans van geringe beteekenis, en zal het water het drijven der gaanderijen van den bodem van den hoofdput uit niet verder in den weg staan, zoodra de kolenlaag doorboord en daaronder een behoorlijk reservoir zal aangebragt zijn. Vóór dat de kool kan worden aangebroken, moeten echter nog 2 ramen worden geplaatst.

Groote Luchtput. Deze, reeds in 1857 voltooid, werd in den loop van 1858 in verbinding gebragt met de gaanderijen, die in de laag van 1.50 Ned. el werden gedreven en begint dus aan zijne bestemming te beantwoorden.

De Gaanderijen. Alle gangen zijn, met uitzondering van de zoogenaamde „slants," waterpas met den top van den hoofdput en den bodem van den grooten luchtput.

Zoo werd, in den aanvang van 1858, de toen reeds begonnen hoofdgaanderij in de laag van 0.50 Ned. el, 14 Ned. el verder gedreven, terwijl de gelijktijdig in die laag bewerkte luchtwegen en kokers eene gezamelijke lengte besloegen van 35 Ned. el.

De werken werden aan die zijde voorloopig gestaakt, omdat ze niet dadelijk vereischt werden, en de hoeveelheid kool, die van daar gewonnen werd, gering was.

De dwarsgaanderij, die in 1857 van de hoofdgaanderij in de laag van 0.50 Ned. el in eene bijna noordelijke rigting naar die van 1.50 Ned. el gedreven werd, had onder ultimo van dat jaar juist die laag bereikt. In 1858 werd ze 5 Ned. el verder voortgezet door de laag zelve, die bevonden werd te dier plaatse 5 Eng. voeten zwaar te zijn. Verder werd in die laag eene breede hoofdgaanderij gedreven, die op ultimo 1858 eene lengte had van 205 Ned. el, terwijl de gelijktijdig daargestelde luchtwegen en kokers gezamenlijk eene lengte besloegen van 368 Ned. el.

Van die hoofdgaanderij uit werden in Junij twee zoogenaamde „slants" (hellende zij-gaanderijen) aangevangen, in de rigting van de hoofdgaanderijen, die later van uit den bodem van den hoofdput in diezelfde laag zullen gegraven worden, en zulks met het doel om beide gaanderijen des te spoediger met elkander in verbinding te kunnen stellen, en de laatstbedoelde reeds dadelijk op die wijze van lucht te voorzien, hetgeen anders zou moeten plaats vinden door in het midden van den hoofdput van boven tot beneden een planken beschot aan te brengen.

Deze beide „slants" hadden respectivelijk reeds eene lengte van 62 en 67 Ned. el, en met hunne zijgangen eene gezamenlijke lengte van 176 Ned. el, toen de toevloed van water te hevig werd, en ook het ophalen van de kool, ten gevolge van de helling, met groote moeijelijkheden gepaard ging, waarom de ingenieur besloot, dat werk voorloopig te staken.

De „slants" zijn sedert van lieverlede met water gevuld.

Met het doel om de derde laag van 0.75 Ned. el op te sporen, werd in 1858 van de hoofdgaanderij uit in de laag van 0.50 Ned. el eene dwarsgaanderij gedreven, welke, hoezeer eene lengte van 77 Ned. el hebbende, die laag, welke volgens de berekening reeds vroeger daarin moest zijn aangetroffen, niet mogt bereiken, zoodat het vermoeden rees van eene op dit punt plaats gehad hebbende verstoring.

In 1858 werden voorts verlengd:

de dwarsgaanderij van uit den bodem van den grooten luchtput naar de laag van 1.50 Ned. el met	6 Ned. el.
de kleine dwarsgaanderij van de laag van 0.50 Ned. el tot die van 1.50 Ned. el met	5 " "
te zamen	11 Ned. el.
Hierbij voegende de lengte der in dat jaar gedreven en hierboven omschreven hoofdgaanderij in de laag van 0.50 Ned. el, ad	14 " "
luchtwegen en kokers in de laag van 0.50 Ned. el, ad .	35 " "
groote dwarsgaanderij van de laag van 0.50 naar die van 1.50 Ned. el, ad	5 " "
hoofdgaanderij in de laag van 1.50 Ned. el, ad	205 " "
luchtwegers en kokers in idem, ad	368 " "
slants en hunne zijgangen (crossings), ad	176 " "
dwarsgaanderij naar de laag van 0.75 Ned. el, ad . . .	77 " "
verkrijgt men eene totale lengte van	891 Ned. el

voor de voor de luchtwegen gemaakte gaanderijen.

Uit al die werken, met uitzondering evenwel van de dwarsgaanderijen, werd kool gewonnen.

Het totaal bedrag daarvan in 1858 boven den grond gehaald bedroeg, na aftrek van hetgeen door de smids- en andere vuren gebruikt is, p. m. 1294 tonnen.

Deze hoeveelheid is berekend naar den maatstaf van één ton per Eng. yard, zoo als in Engeland gebruikelijk is, en wordt opgemerkt, dat er een verschil door de specifieke zwaarte der kool zou kunnen bestaan, hetgeen evenwel niet van belang kan wezen.

Bij verwerking en verscheping dezer massa zal evenwel minstens 5 per cent verloren worden, terwijl ook een gedeelte voor gebruik aan de mijn zelve zal worden teruggehouden, daar deze kool, als digt aan den dag uitgebroken, voor verscheping minder geschikt is.

Omtrent de hoedanigheid valt overigens op te merken, dat die, volgens den agent en ingenieur, weinig te wenschen zal overlaten, en verbetert naar mate de kool dieper ligt, zoo als die uit de slants afkomstig, ofschoon die uit de luchtwegen zeer zeker met die van Pengaron zal kunnen wedijveren, indien ze niet beter is.

Als eene merkwaardige omstandigheid kan hier nog gezegd worden,

dat de kool uit de laag van 0.50 Ned. el, die naar de Goenoeng Djabok gedirigeerd werd om door eenen Europeschen baas-smid te worden onderzocht, door dien deskundige zeer geroemd en met zorg bewaard werd, om bij het bewerken van groote stukken ijzer te worden aangewend.

Volgens zijne verklaring had hij hier te lande geene betere smeêkool aangetroffen.

Overeenkomstig het met het Gouvernement bestaande contract, had onder ultimo December ll. reeds eene hoeveelheid van 4000 tonnen boven den grond moeten zijn gebragt.

De directie heeft door een tijdig verzoek bij het Gouvernement verkregen, dat die termijn met één jaar werd verlengd.

De agent en ingenieur koesteren geene vrees, dat men tot een nader uitstel zal behoeven over te gaan. De laatste berekent, uit de luchtwegen alleen gedurende eenige maanden 2 à 300 tonnen 's maands te zullen kunnen winnen.

De reden, waarom in 1858 niet meer werd geproduceerd, ligt daarin, dat men zich heeft moeten regelen naar de middelen die aan handen waren, om de kool uit de gaanderijen naar buiten te brengen.

Het vervoer daarvan in die gaanderijen, die voorloopig van houten rails moesten worden voorzien, ging, vooral bij regenachtig weder, met moeijelijkheden gepaard, waarom men niet meer aanbrak dan langs dien weg dagelijks aan den dag kon worden gebragt.

Afvoer-wegen. De grond voor den spoorweg van den hoofdput af tot aan de afscheepplaats Kwala Dadap, eene lengte van 2000 Ned. ellen beslaande, is in een zeer gevorderden staat, en daar de ijzeren rails nu op Bandjermasin zijn aangebragt, zal deze weg spoedig geheel gereed zijn en men tot den afvoer kunnen overgaan.

Om een denkbeeld van den omvang van dit werk te geven, zal het genoegzaam zijn op te merken, dat men genoodzaakt is geweest over eene lengte van 350 Ned. ellen den grond gemiddeld 2.50 Ned. ellen diep uit te graven, waardoor eene massa van 6250 kubiek Ned. ellen grond werd verwerkt.

De tweede uitgraving loopt over eene lengte van 300 Ned. ellen, van gemiddeld 2.37 Ned. ellen diepte, van waar 4950 kubiek ellen grond werd uitgegraven. Deze uitgraving zou eerst in Februarij jl. geheel gereed zijn.

Door het gemis aan ijzeren rails om reeds dadelijk den grond op eene gemakkelijke, ligte en spoedige wijze te brengen naar die plaatsen, die opgehoogd moesten worden, heeft dit werk natuurlijk eene aanmerkelijke vertraging moeten ondergaan, en zijn de onkosten ook vermeerderd. Men was verpligt den grond voor een groot gedeelte aan weêrszijden van den weg op te brengen, vermits de gelegde houten rails, vooral bij regenachtig weder, niet geschikt zijn voor een spoedig vervoer van zware lasten.

De spoorweg loopt over eenen afstand van 800 Ned. ellen door het op vele plaatsen vrij diepe moeras. Om eenen langdurigen en kostbaren arbeid te besparen, werd besloten in het midden van het moeras eene brug, ter lengte van 223 Ned. ellen, aan te brengen, waaronder het van het gebergte stroomende water een uitgang zou blijven vinden.

De palen en onderleggers waren onder ultimo 1858 alle gereed en bevestigd, en was het 2/5 gedeelte der brug toen reeds beplankt met ijzerhouten planken, die wegens hare duurzaamheid, en ofschoon dan ook kostbaarder, boven andere houtsoorten den voorrang verdienen. De spoorweg van Bangkal af, die eene gemiddelde hoogte van 2 Ned. ellen heeft, sloot zich op dat tijdstip reeds aan die brug, doch van de zijde van Kalangan was hij nog p. m. 50 ellen daarvan verwijderd.

Ongerekend het gedeelte van de brug, dat nog niet van planken voorzien was, doch die dagelijks aangebragt werden, bleef onder ultimo 1858 slechts 150 Ned. ellen van den spoorweg te voltooijen, waarvan 100 door uitgraving en het resterende door ophooging.

Het Kanaal van Banjoe-irang naar Toenkaran Lisat. Tusschen het einde van den spoorweg en het hoofd van dit kanaal bestaat eene in vroegere dagen gegraven waterleiding, die Kwala-dadap (onze afscheepplaats) met dat kanaal verbindt; die leiding vereischt alleen eene zuivering van het aan weêrszijden staande gras, hetwelk schielijk weder aangroeijen zou, en dus eerst dan met weinig moeite kan worden weggenomen, wanneer de ijzeren praauwen aanhoudend heen en weder varen en het onderhoud daardoor gemakkelijker zal zijn.

Het water uit de Kwala-dadap vond vroeger eenen anderen uitweg, doch wordt thans door eenen aangebragten dam alleen langs die leiding naar het kanaal geleid.

Het kanaal zelf bleef in 1858 in eenen gewenschten staat en scheen in breedte niet te willen toenemen.

De Maloeka of Rivier van Banjoe-irang. Deze rivier wordt in elk jaargetijde door vrij diepgaande handelspraauwen bevaren. Alleen wordt nu en dan geklaagd over de verzameling op enkele plaatsen van zoogenaamd koempai (drijvend gras).

Zoodra de ijzeren praauwen op en neder varen, zal ook dat bezwaar, dat trouwens niets beteekent, van zelf vervallen.

Gebouwen. Hieronder komt het eerst in aanmerking de geheele daarstelling van een doelmatig ingerigt magazijn van twee verdiepingen, lang 80, breed 40 en hoog 14 voet, met een rondloopend afdak van 8 voet breed, zijnde het dak met 32,000 sirappen bedekt.

Dit gebouw, in de nabijheid der ateliers en van den hoofdput opgerigt, bevat alzoo op de bovenverdieping:

a. eene bergplaats voor fijne ijzerwerken;
b. twee goed afgesloten bergplaatsen voor rijst;
c. een kantoor voor den agent en boekhouder en kassier, en
d. een ruim kantoor voor den ingenieur en zijne elèves, tevens geschikt voor de noodige teekentafels;

terwijl de benedenruimte gebezigd wordt voor al het overige materieel.

Door het aanbrengen van buitengaanderijen bestaat nu ook gelegenheid tot gemakkelijke uitdeeling van rijst en tot betaling van het werkvolk, en is dus daarin vereenigd het geheel administratief beheer der mijn, met het oog waarop directeuren bij hun verblijf te Kalangan daartoe specialen last gaven.

Bij den ingang der gaanderijen werd voorts nog een klein magazijn opgerigt, tot berging van dagelijks gebruikt wordende mijn- en andere gereedschappen.

De geheel nieuwe woning van den ingenieur werd in de eerste maanden des jaars voltooid.

De overige gebouwen tot huisvesting van het Europeesch personeel werden in behoorlijken staat van reparatie gehouden, doch vereischen natuurlijk nu en dan verbetering en vernieuwing, daar het in den aanvang gebezigde hout minder duurzaam blijkt te zijn.

Er bestaat nog behoefte aan eenige gebouwen, vooral aan een geschikt hospitaal en eene woning voor den geneesheer, waaraan gaandeweg zal worden voldaan.

Het gezamenlijke inlandsche personeel, in drie voorname kampongs verdeeld, bewoont thans 86 huizen, zijnde 39 meer dan onder ultimo December 1857, en zijn die omheind en vrij geregeld aangelegd.

Bruggen, wegen en waterleidingen ondergaan voorts de noodige verbetering en vernieuwing, en werd te Bangkal, de afscheepplaats, het noodige voorbereid tot oprigting der steenkolenloodsen.

De ateliers voor de smeden en timmerlieden blijven aan hunne bestemming, en dus aan het doel der oprigting, beantwoorden.

Personeel. Het Europeesch personeel is grootendeels nog hetzelfde als in 1857, met bijvoeging van nog een paar Europesche opzieners, waarvan één bestemd is om bij den afvoer de kolenmagazijnen op de afscheepplaats te beheeren.

Een nieuw element heeft zich echter voorgedaan in een drietal zoogenaamde inlandsche kinderen, en het strekt ons tot genoegen omtrent twee hunner zeer gunstig te mogen rapporteren. Een zekere van Joost, van Batjan afkomstig, voldoet bijzonder goed, is nu reeds als mandoer werkzaam en belooft in de mijn goed te zullen werken. Een tweede werkt in den timmermanswinkel.

De agent en ingenieur beiden zouden hun aantal gaarne zien vermeerderen.

Terwijl tot dusverre het Europeesch personeel in staat is geweest de werken onder hun toezigt en leiding te doen ten uitvoer brengen, zoo lijdt het geen twijfel, of er bestaat dringende behoefte aan vermeerdering daarvan.

Alleen het finantieel bezwaar heeft tot dusverre de directie daarvan teruggehouden, maar zij is niettemin doordrongen van de bepaalde noodzakelijkheid tot aanstelling van een tweeden machinist. Op den ingenieur alleen rust nu de geheele zaak en de geregelde voortzetting der mijnwerken; bij zijne ontstentenis zoude die geheel moeten stilstaan en een onberekenbaar nadeel worden berokkend.

De directie zal dan ook de noodige stappen doen om een geschikten tweeden ingenieur te bekomen.

Ook een tweede machinist is onontbeerlijk, vooral nu de werkzaamheden bij de oprigting der stoommachine zeer vermeerderen en een dagelijksch toezigt over de werklieden in de ateliers en het belangrijk afvoermaterieel de bepaalde zorgen van een deskundige vereischen.

In het algemeen verlangt het Europeesch personeel verhooging van salaris, verbetering of bevestiging van positie enz.; en terwijl de directie tot dusverre aan dat verlangen om finantiele redenen niet heeft kunnen toegeven, wenscht zij echter gaarne te erkennen, dat de ijver en goede diensten, door de meesten bewezen, daarop ten volle aanspraak kunnen maken.

Inlandsch personeel. Onder ultimo December 1857 bestond het uit 377 man, waarvan 252 pandelingen.

Onder ultimo December jl. was dat getal 451, waarvan 279 pandelingen.

Dezen zijn verdeeld als volgt:

Mandoers	19
Smeden	18
Timmerlieden	90
Zagers	21
Vrije mijnwerkers	6
Vaste koeli's	28
Pandelingen	279
Totaal	451

De aanwerving van pandelingen in de Dajak-landen ondervond nog al moeijelijkheden.

Onder die pandelingen wordt nu een aanzienlijk aantal mijnwerkers aangetroffen, en schijnt het vooroordeel om in de mijn af te dalen en te werken geheel verdwenen.

Een hunner verloor door een ongelukkigen val het leven, en ofschoon men aanvankelijk voor een ongunstigen invloed op anderen beducht was, is zulks gelukkig het geval niet geweest, daar het bewijs te leveren was, dat dit toeval geheel aan eigen schuld was te wijten.

Om in de groote behoefte aan geschikte smeden en timmerlieden te voorzien, heeft men de aanwerving daarvan op Java moeten beproeven, en het is gelukt, die op Soerabaja tot een voldoend getal te verkrijgen.

Onder de vrije werklieden bestaat er bij voortduring echter veel zucht tot verandering, en is men van hunne diensten voor vasten tijd niet verzekerd.

Het getal koeli's nam gaandeweg toe, en bedraagt thans gemiddeld 80 daags, tegen 40 duiten loon. Eene verhooging van 10 duiten heeft dat getal doen toenemen.

Over het algemeen was de gezondheidstoestand van dit talrijke personeel, dank zij de goede en ijverige zorgen van dr. Heusinger, zeer voldoende, en had de maatschappij het verlies van geen harer Europesche dienaren te betreuren.

In verhouding tot hun getal en het getal der zieken was de sterfte onder het inlandsch personeel dan ook zeer gering. Behalve de hierboven genoemde pandeling, die ten gevolge van een val in de put overleed, stierven er slechts 3 anderen, één vrije werkman en 2 inlandsche kinderen.

Het getal zieken was gemiddeld 16 daags; catharrale en rhumatische aandoeningen in verschillende organen kwamen het meest voor.

Politie. De toenemende inlandsche bevolking en de verslaafdheid aan het spel, waarvan vele kleine diefstallen het gevolg zijn, maakt eene voorziening hierin hoogst wenschelijk.

De toepassing van het politie-reglement, op Biliton van kracht, zou in die leemte in de meeste gevallen kunnen voorzien, en is de agent der maatschappij door het plaatselijk bestuur onlangs uitgenoodigd daartoe een des betreffend voorstel te doen.

Intusschen is de agent op het denkbeeld gekomen om door vrijwillige bijdragen van de vrije werklieden een compleet gamelangspel te koopen, waardoor hij de hoop koesterde om de zucht tot het spel meer en beter te zullen kunnen bedwingen, en tevens eene noodige aangename afleiding aan den inlander te verschaffen.

Leverantien. Tot de groote moeijelijkheden van plaatselijken aard, die zich bij de belangrijke werken op Kalangan meer en meer voordoen, behoort ongetwijfeld het gebrek aan geschikte leveranciers en aannemers, zoo als die hier en elders gevonden worden.

Men heeft op Bandjermasin verschillende pogingen aangewend om o. a. bij aanneming te doen vervaardigen deuren en vensters, en hoewel die na lang wachten zijn gereed gekomen, voldeden ze niet aan het bestek.

Steenen zijn uitbesteed, doch de leverancier bleef na 4 maanden wachtens in gebreke, en nu is men na veel tijdverlies gedwongen geworden, zelf steenen te laten vormen en bakken.

Dit is des te meer te bejammeren, daar de opstelling der stoommachine daardoor zeer is vertraagd; en dus ook die der dubbel werkende pomp, door een waterwiel daaraan verbonden in beweging te brengen. Had men tot nu toe nog geene behoefte aan de stoommachine tot het ophalen der kolen uit den put, des te meer gevoelde men het gemis aan krachtige pompen bij de verschillende gelegenheden, dat het water de werken belemmerde.

Praauwen. Te vergeefs eindelijk heeft men getracht bij contract den aanbouw van praauwen te verkrijgen, en is men daarin niet kunnen slagen.

Na gewisselde briefwisseling ter zake en terwijl de directie doordrongen was van het overwegend belang om in tijds een afvoer-materieel in gereedheid te hebben, is zij, behalve tot den aankoop eener 10 koijangs-praauw, nu reeds sedert eenige maanden in goed gebruik, er toe overgegaan 21 grootere en 4 kleine ijzeren praauwen te doen vervaardigen, met bestemming om de kolen van de afscheepplaats tot aan zee te brengen, waartoe dieper gaande houten praauwen niet geschikt zijn.

Nadat de directie bij verschillende contractanten voor machinerien in Europa prijzen en conditien had opgenomen, besloot zij de bestelling te doen in de fabriek van de heeren Bayer & C°. te Soerabaja, die tot minstens gelijken prijs, in veel korter tijd, de levering aannamen.

Het verheugt de directie hier te mogen bijvoegen, dat deze firma reeds de levering in volmaakte orde heeft ten uitvoer gebragt en bevinden op dit oogenblik de praauwen zich reeds op Borneo.

Nog zijn op Soerabaja in aanmaak, om einde Mei gereed te zijn, 2 houten praauwen, ieder 1000 pikols ladende. Deze moeten dienen om de kolen uit de ijzeren praauwen over te nemen en naar boord der schepen te brengen.

Met nog een paar kleinere houten praauwen zal het afvoer-materieel alzoo geheel gereed zijn, en berigt de agent, dat tot de bemanning daarvan genoegzame gelegenheid zal bestaan uit het aantal pandelingen, thans aan den spoorweg werkzaam en later te missen.

Behalve de verschillende bemoeijingen der directie, reeds uit het voorgaande gebleken, beijverde zij zich de aangevraagde artikelen zoo spoedig mogelijk naar Borneo te doen vervoeren, hetgeen bij de zware machinerien en onlangs met de praauwen veel moeite inhad.

In hare geregelde correspondentie met den agent en den ingenieur drong zij voortdurend aan op de bespoediging der werken, en was zij nu en dan genoodzaakt van hare mindere tevredenheid te doen blijken, speciaal met betrekking tot het gebrek aan overleg bij voorbereidende maatregelen, zoo noodig en dikwerf verzuimd.

Het afvoer-materieel vereischte ook grootendeels hare zorg, — maar niet minder het finantieel beheer.

Finantien. In het vorig verslag werd medegedeeld, dat op rekening der vierde alstoen verzochte storting, een bedrag van f 35,000 aan acceptatien was gecreëerd, die in de eerste plaats daaruit zouden moeten worden voldaan.

Voorts hoopte de directie, dat eene verwachte kolenwinning van 3000 tonnen in den loop des jaars, gevoegd bij het saldo der storting, ad f 45,000, genoegzaam zoude zijn om den gang der zaken geregeld te doen voortgaan. In die verwachting is de directie evenwel te leur gesteld.

De kolenwinning kon nog geen aanvang nemen en de uitgaven bedroegen veel meer dan men berekend had.

Behalve de uit de f 35,000 geremiteerde p. st. 1000, vereischten de bestelde machinerien in Engeland nadere remisen ten beloope van ruim p. st. 4000, en de overbrenging daarvan naar Bandjermasin, met onkosten van lossing en lading, assurantie enz., te Soerabaja eene nadere uitgave van p. m. f 10,000.

Aan materialen, als: touw, spijkers, divers ijzer, vuurvaste steenen enz., werd te Batavia nog in den loop des jaars p. m. f 6000 gevorderd.

Ook voor de geneeskundige dienst zijn de uitgaven naar evenredigheid der vermeerderde bevolking toegenomen.

Voor het afvoer-materieel werd tot ultimo December nog uitgegeven f 2500 voor eene 10 koijangs-praauw en f 10,000 op rekening der ijzeren praauwen.

Voegt men hierbij kosten van aanwerving en vervoer van werklieden, administratie- en kantoorkosten, dan zal het niet bevreemden, dat tot bestrijding daarvan de fondsen der vierde storting bij lange na niet toereikend waren.

Inmiddels gingen ook de uitgaven op Borneo geregeld voort, en bedroegen gedurende het jaar 1858 f 86,668.05, ongerekend f 10,445.00 aan verleende voorschotten, die van lieverlede in de kas terugvloeijen.

De op Borneo gedane uitgaven bestonden hoofdzakelijk uit de volgende:

Arbeidsloon aan vrije werklieden	f 20,598.00
» » pandelingen	16,289.00
Bevaarbaarmaking der rivier Banjoe-irang	5,200.00
Tractementen Europeesch personeel	21,028.00
Handgeld aan pandelingen	4,500.00
Voor werken onder den grond	1,951.00
» permanente gebouwen	4,693.00
» voorschotten	10,415.00
» transport van goederen	891.00
» inkoopen van rijst	4,842.00

Ter voorziening in deze verschillende behoeften besloot alzoo de directie eene leening aan te gaan bij de Javasche Bank, ten bedrage van f 100,000.00 tot $7\frac{1}{2}$ per cent rente, en verkreeg zij die som onder waarborg harer eigendommen en van het nog ongefourneerd bedrag van het kapitaal der maatschappij.

Nog vóór het einde des jaars was ook die som geabsorbeerd, eensdeels door de voorziening in de behoefte op Borneo, en ten andere door de te doene remisen naar Engeland, en hebben inmiddels, ten einde den gang der zaken niet te stremmen, de directeuren uit eigen middelen de noodige penningen voorgeschoten.

Ten vervolge op het voorkomende in de *Nederlandsche Staats-courant* van den 23sten Junij jl., kan weder het volgende worden medegedeeld uit de laatstelijk van den Nederlandschen commissaris in Japan ontvangen berigten, aangaande de te Nagasaki aangekomen en van daar vertrokken koopvaardijschepen:

9 April 1859, vertrek van het Nederlandsch schip *Schiller*, naar Hongkong, uitvoerende pl. m. 2000 pikols steenkolen en Japansche eetwaren voor de Chinesche markt, en vertrek van de Engelsche schoener *Zephir*, naar Shanghai, uitvoerende Japansche eetwaren voor de Chinesche markt;

10 April, vertrek van de Engelsche particuliere stoomboot *Italia*, naar Shanghai, uitvoer als boven;

aankomst van het Amerikaansch koopvaardijschip *Aramingo*;

11 April, aankomst van het Engelsch schip *Eamont*, van Shanghai;

12 April, aankomst van de Nederlandsche schoener *Jacob & Anna* van Shanghai in ballast.

16 April, aankomst van het Engelsch particulier stoomschip *Hellespont*, van Shanghai, met een Chinesche jonk op sleeptouw, en van het Nederlandsch koopvaardijschip *Zwaluw* van Batavia;

17 en 18 April, vertrek van de Engelsche en Noord-Amerikaansche schepen *Bride of the Seas* en *Mary and Louisa*, naar Shanghai, beide uitvoerende diverse eetwaren voor de Chinesche markt;

19 April, aankomst van de Engelsche koopvaardijschepen *Newa* en *Kanbalo*, beide van Shanghai, en vertrek van de Engelsche particuliere stoomboot *Hellespont*, naar Shanghai;

22 April, vertrek van het Engelsch koopvaardijschip *Minehaha*, naar Shanghai, uitvoerende 2000 tonnen steenkolen, en van de Nederlandsche schoener *Jacob en Anna*, mede naar Shanghai, uitvoerende 1500 pikols tarwe en diverse Japansche eetwaren voor de Chinesche markt. Aankomst van de Engelsche schoener *Zephyr*, van Shanghai;

24 April, vertrek van de Engelsche schoener *Eamont* naar Shanghai; aankomst van het Nederlandsch koopvaardijschip *Thetis* van Batavia en van het Engelsch schip *Henry Ellis* van Shanghai;

28 April, aankomst van de Amerikaansche particuliere stoomboot *Yantzi* van Shanghai;

29 April, vertrek van het Amerikaansch koopvaardijschip *Aramingo* naar Shanghai, uitvoerende steenkolen;

30 April, vertrek van het Engelsch schip *Marmora* naar Shanghai, uitvoerende verschillende soorten van boonen, diverse eetwaren voor de Chinesche markt en twee paarden; aankomst van het Engelsch schip *Egmont* van Shanghai;

1 Mei, vertrek van het Amerikaansch schip *Urania* en van de Engelsche schoener *Newa* naar Shanghai;

2 Mei, aankomst van het Amerikaansch schip *Maryland* van Shanghai.

Uit de ontvangen berigten wordt nog het volgende, als op den handel betrekking hebbende, medegedeeld.

Het Amerikaansche schip *Maury* was den 21sten Januarij te Simoda aangekomen en den 5den Februarij van daar naar Hakodate vertrokken. Van daar naar Singpo teruggekeerd, zou het andermaal naar Hakodate varen. Dit was de eerste maal dat het drijven van handel aldaar werd beproefd.

De Noord-Amerikaansche consul-generaal in Japan, die in April met het oorlogsstoomschip *Mississippi* van Simoda te Nagasaki was aangekomen, had aan den Nederlandschen commissaris verklaard, dat nog geene Amerikaansche schepen te Kanagawa waren geweest. Wel waren de schepen *Maury* en *the Wanderer* te Simoda gekomen om des consuls voorspraak te vragen, maar op zijne weigering om die te verleenen, waren zij vertrokken zonder Kanagawa aan te doen, dat, gelijk uit de openbaar gemaakte laatst gesloten tractaten bekend is, eerst den 4den Julij dezes jaars voor den handel zou worden opengesteld.

De consul-generaal had den heer J. G. Walsh, Amerikaansch koopman, te Nagasaki gevestigd, tot consul voor de Vereenigde Staten aldaar benoemd, die als zoodanig tot 4 Julij werkzaam zou zijn onder de Nederlandsche additionele artikelen.

De consul-generaal was op 28 April weder vertrokken zonder verdere schikkingen te kunnen maken, zoodat zelfs ook omtrent het Amerikaansch kwartier te Nagasaki destijds nog niets was bepaald.

Aan den kommandant van Zijner Majesteits stoomschip *Bali*, in April te Nagasaki aangekomen, was door den Nederlandschen commissaris eene zending naar de opengestelde of weldra open te stellen Japansche havens opgedragen, ten einde aldaar de Nederlandsche vlag te vertoonen en voor de belangen van den Nederlandschen handel, zoo verre de tractaten daartoe aanleiding geven, te waken.

Blijkens opgave van Zr. Ms. consul-generaal te Napels, dd. 23 Julij, was aldaar een koninklijk besluit verschenen, bij hetwelk de vrije invoer van tarwe, gerst, haver, maïs, peulvruchten en meel werd toegestaan, tot den 31sten December dezes jaars.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

*** Op aanstaanden Donderdag, den 4den Augustus 1859, zal de gewone Audientie van den Minister van Finantien geen plaats hebben.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Lichtschip voor de rivier Suriname.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekomen mededeeling, het lichtschip *Suriname* thans ten anker ligt in 3 vademen met *laag water*, *springgetij*, zachten modder, in de volgende peilingen:

het baken op *Braamspunt* Z. 18° O. (Z. t. O. $\frac{5}{8}$ O.), op ruim $1\frac{1}{2}$ mijl afstands;

de uiterton, zijnde eene eivormige ton, Z. $51\frac{1}{2}$° W. (Z. W. $\frac{2}{3}$ W.), op ruim $\frac{1}{2}$ mijl afstands; en

de ankerboeivormige, tweede of middelste ton Z. $26\frac{1}{2}$° W. (Z. Z. W. $\frac{1}{8}$ W.)

Schepen, den wil naar de rivier *Suriname* hebbende, zullen, van af het lichtschip, met den koers van Z. W. t. W., de uiterton oploopen, en voorts langs de tonnen naar binnen moeten houden, indachtig zijnde, dat die, welke meer dan 12 voeten diepgang hebben, den vloed zullen moeten afwachten.

's Gravenhage, den 13den Julij 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat het wrak der *Arethusa*, gelegen hebbende op de vlakte der Maas, in de navolgende merken:

de Korenmolen van Brielle, ruim eene handspaakslengte beoosten Zeeburg; en *de toren van Monster buiten den hoek van Holland*,

verdwenen, en mitsdien de daarop geplaatste wrakton met korf opgenomen is.

's Gravenhage, den 12den Julij 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat het wrak, gelegen hebbende in het Brielsche Zeegat, nabij de *Witte ton* n°. 4, opgeruimd en mitsdien de daarop geplaatste ton opgenomen is.

's Gravenhage, den 30sten Julij 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Tweede* trekking der *Derde* Klasse van de 239ste *Staats-Loterij*, op Dingsdag den 2den Augustus 1859, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 18935 een prijs van 1000 gulden.
» 19302 » » » 1500 »
» 14001 » » » 1000 »
» 976 » » » 1000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

MARINE.

Openbare Verkooping aan 's Rijks werf te Amsterdam, op Woensdag den 10den Augustus 1859, des voormiddags ten 10 ure, van:

eenige partijen Eiken en andere soorten van Werk- en Brandhout, Schalen, Ledergoed en meer andere voor 's Rijks dienst afgekeurde artikelen.

Zullende een en ander op den dag vóór de verkooping, des voormiddags van 9—12 ure en des namiddags van 2—4 ure, kunnen worden bezigtigd en alsdan ook de verkoopvoorwaarden ter lezing liggen.

Amsterdam, den 1sten Augustus 1859.

De Directeur en Kommandant der Marine,
C. J. BERGHUIS.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** De plaats van Conrector aan het Gymnasium Aloysianum, te Ravenstein, provincie Noordbrabant, waaraan is verbonden een tractement van f 547.30 's jaars, vacant zijnde, zoo kunnen candidaten in de letteren, die genegen mogten zijn naar die betrekking te dingen, zich in persoon of met gefrankeerde brieven vervoegen bij Curatoren dier Latijnsche school aldaar.

Ravenstein, den 30sten Julij 1859.

De Curatoren.
De Voorzitter,
P. A. A. VAN CLAAREnBEEK.

*** De Burgemeester en Wethouders der gemeente Nijmegen

Brengen bij deze, in voldoening aan Zijner Majesteits besluit van den 20sten Maart 1832, n°. 79, waarbij de verevening, aflossing en vernietiging van stedelijke rentegevende schulden, die op dat tijdstip ten laste der gemeente liepen, gearresteerd en tevens bepaald is, dat, te rekenen met 1832 en vervolgens, jaarlijks daarmede voortgegaan zal worden, ter kennis van alle houders van effecten of obligatien, ten laste dezer gemeente, in het plan van aflossing begrepen, dat een termijn van eene maand is opengesteld tot het doen van aangifte met opgaaf tegen hoeveel ten honderd men de voorschreven effecten aan de stad zou willen afstaan.

En worden mitsdien allen, die daartoe, volgens de bepalingen in het stelsel van aflossing voorkomende, mogten genegen zijn, uitgenoodigd, om vóór den 2den September 1859 aan heeren Burgemeester en Wethouders, bij besloten biljetten, op te geven het getal, het nommer, de letter en de dagteekening dezer effecten, mitsgaders den prijs tegen welken zij dezelve willen afstaan; zullende binnen 14 dagen na expiratie van dien termijn worden overgegaan tot het openen en het onderzoeken van die biljetten, en alsdan zoodanige uit dezelve worden aangenomen, welke zullen bevonden worden het voordeeligst voor de stedelijke geldmiddelen te zijn, mits dat de prijzen voor welke de effecten worden aangeboden, niet te boven gaan het maximum voor den inkoop vastgesteld, en het geheele bedrag niet overtreft de fondsen, welke voor dit jaar tot de schulddelging kunnen worden bestemd.

De Burgemeester en Wethouders noodigen de belanghebbenden uit, om zich dien tijd ten nutte maken, indien zij genegen mogten zijn, aanbiedingen tot verkoop te doen.

Nijmegen, den 2den Augustus 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
F. P. BYLEVELD.
De Secretaris,
R. O. B. VERHEIJEN.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

Den drie en twintigsten Junij achttien honderd negen en vijftig compareerden voor mij Stephanus van Dorsser, notaris in het vierde arrondissement der provincie Zuidholland, residerende te Dordrecht, in tegenwoordigheid van Nelis Spoel, notaris-klerk, en Abram van de Munt, mandenmaker, beiden wonende te Dordrecht en aan mij notaris bekend, als getuigen.

de heeren:

Herman de Kat van Oost- en West-Barendrecht, kassier;

Jacob Staets Vriesendorp, ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, kommandeur der orde van de Eikenkroon, zonder beroep;

Jacobus de Voogd, zonder beroep;

Otto Boudewijn 't Hooft van Benthuizen, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, grondeigenaar;

Frederik Cornelis Deking Dura, lid van den gemeenteraad van Dordrecht, koopman; en

Florus van der Linden, kassier;

allen wonende te Dordrecht en aan mij notaris bekend;

in hoedanigheid de eerste vier van commissarissen en de laatste twee van directeuren der *Dordrechtsche Verzekering-maatschappij tegen zeegevaar*, hebbende genoemde heeren directeuren als zoodanig over het loopende dienstjaar aanvraag gedaan om het vereischte patent,

te kennen gevende:

dat bij eene op den een en dertigsten Maart dezes jaars alhier gehouden algemeene vergadering van deelhebbers in de naamlooze vennootschap, onder bovengemelden titel opgerigt bij acte den vier en twintigsten Junij achttien honderd veertig voor den notaris Jacobus Johannes de Reus, residerende te Dordrecht, en getuigen, verleden, den zes en twintigsten Junij daaraanvolgende geregistreerd en bewilligd bij Koninklijk besluit van den zestienden Julij achttien honderd veertig, nommer vier en zeventig, is besloten om de vacatures, ontstaan door het overlijden van de heeren directeuren Jacob Buys 't Hooft en Jan Rudolph van der Linden en van den heer commissaris jonkheer Jacob Cornelis Jantzon van Erffrenten van Cappelle, niet te vervullen, maar eene wijziging te brengen in de statuten der voormelde maatschappij, door artikel elf te veranderen als volgt:

» Onder toezigt van vier commissarissen zal deze maatschappij worden bestuurd door twee directeuren, welke allen te Dordrecht zullen moeten woonachtig zijn. Ieder der commissarissen en directeuren zal eigenaar van ten minste twee aandeelen moeten zijn.

» Alle reglementaire bepalingen worden door commissarissen en directeuren gezamenlijk vastgesteld."

En artikel vijftien te veranderen door het volgende nieuwe artikel.

» De directeuren zullen voor hunne werkzaamheden genieten drie twintigsten der jaarlijksche zuivere winst, na aftrek van alle onkosten. Ter berekening van deze drie twintigsten zullen onder de winst niet berekend worden, maar daarvan worden afgetrokken, de renten welke het reservefonds zal hebben opgeleverd.

» Bijaldien echter het drie twintigste gedeelte van de jaarlijksche winst, in dier voege berekend, geene duizend gulden mogt bedragen, of de jaarlijksche balans verlies mogt aanwijzen, genieten de directeuren, voor dat jaar, als schadeloosstelling, in plaats van het drie twintigste in de winst, te zamen een duizend gulden."

Alles blijkende uit een extract der van voormelde vergadering gehouden notulen, hetwelk aan deze minute is gehecht.

Dat, ten gevolge van het in voege voorschreven genomen besluit, door heeren comparanten, in hunne voormelde hoedanigheid, met overlegging van een ontwerp dezer acte, op de voormelde wijziging de Koninklijke bewilliging is verzocht en vervolgens verkregen bij Zijner Majesteits besluit van den eersten Mei achttien honderd negen en vijftig, nommer zeven en vijftig.

En hebben zij heeren comparanten verder verklaard, dat de artikelen elf en vijftien der statuten in de acte van oprigting der voormelde *Dordrechtsche Verzekering-maatschappij tegen zeegevaar* vervat, voortaan zullen bestaan uit de hierboven omschreven bepalingen.

Begeerende zij heeren comparanten van het bovengemelde acte, welke is de tegenwoordige.

Aldus verleden te Dordrecht, ten woonhuize van ieder der heeren comparanten achtereenvolgende; en is deze acte, welke in minuut is opgemaakt, door de heeren comparanten, de getuigen en mij notaris, onmiddellijk na voorlezing, onderteekend.

(Geteekend:) H. de Kat van Barendrecht, J. S. Vriesendorp, Jacobus de Voogd, 't Hooft van Benthuizen, Fl. v. d. Linden, F. C. Deking Dura; N. Spoel, A. van de Munt, S. van Dorsser, notaris.

(Op de volgende bladzijde staat:) n°. 732. Geregistreerd te Dordrecht den zeven en twintigsten Junij 1800 negen en vijftig, deel 80, folio 37 verso, vak 8, een blad, zonder renvooijen. Ontvangen voor regt f 0.80, voor 38 opcenten f 0.30 1/2, te zamen een gulden tien en een halve cent. De ontvanger, (geteekend) *van den Santheuvel*.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

DINGSDAG 2 AUGUSTUS 1859.

Amsterdam.

	pCt			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	63 13/16	64	64
Dito dito	3	76 1/2	76 3/4	—
Dito dito	4	96 1/2	96 3/4	—
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	129 1/4	129 3/8	—
BELGIE. Bij *Roth. schild*	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	104 1/2	104 5/8	—
Dito 1828–1829.	5	102 1/2	—	—
Dito 1840.	4	86 1/2	86 5/8	—
Stieglitz	4	86 5/8	—	—
Dito 1854.	5	94 3/4	—	—
Dito 1855.	5	100 5/8	100 3/4	100 5/8
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.			
SPANJE. Nieuwe 3% thans	1 1/2	39	39 1/8	—
Amortisable		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	41 5/16	41 3/8	—
PORTUG. Te Lond.	3	44 3/8	44 1/2	—
OOSTENR. Metall. 1816–1852	5	59 3/8	59 5/8	59 1/2
Dito Zilv. Nation.	5	63 5/8	63 1/2	—
Dito Zilver 1849–1854	5	77 3/4	78	—
Dito 1847–1852.	2 1/2	31 11/16	31 13/16	—
MEXICO. Londen.	3	—	—	—
GRENADA id.	2 3/4	—	—	—
VENEZUELA id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols.	3	pCt.	94 7/8
Mexico			—
Dito	3	»	—
Spanje	1 1/2	»	—
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	69.25
Fr. Créd. Mob.			837
Binnenl. Spanje	3	»	41 5/8
Spanje	1 1/2	»	32
Russische Spoorwegen			—

Antwerpen.

Metalliek.	5	pCt.	62 1/4
Nat. Metalliek	5	»	66 3/4
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1/2	»	—
Credit Prost.			—

Weenen.

Metalliek.	5	pCt.	81.90
Idem Nationaal			80.90
Wissel Londen.			117.50

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.